

**Андрій Кононович,**  
студент 1 курсу II ступеня вищої освіти  
Гуманітарно-економічного факультету  
Наук. керівник: **Н. В. Жук,**  
к. психол. н., доцент (БДПУ)

## **ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ ТА НЕЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВИЩИХ НАЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

**Актуальність дослідження.** Демократизація сучасного українського суспільства і гуманізація освіти висувають підвищені вимоги до правосвідомості майбутніх професіоналів. Від рівня правосвідомості залежить їх соціально-правова, цивільна активність, готовність брати участь у зміцненні законності та правопорядку. Громадянин з вищою освітою повинен розуміти свої інтереси, знати права і вміти захищати їх законними засобами, виконувати обов'язки, поважати права та інтереси інших людей. Компетентнісний підхід надає можливість здійснити фахову підготовку студентів з розвинутою правовою свідомістю.

**Ступінь досліджуваності проблеми.** Сутність правової свідомості, її структуру та функції, розкривають дослідження О. Бандурки, В. Барка, П. Баранова, П. Біленчука, С. Бочарової, В. Васильєва, О. Землянської, О. Ратінова, В. Сапун, Н. Соколова, В. Тимченка та ін.

**Метою** дослідження є вивчення ролі правової свідомості як складової фахової підготовки студентів юридичних та неюридичних спеціальностей вищих начальних закладів.

**Методи дослідження:** Теоретичний аналіз наукових джерел, порівняння, систематизація, узагальнення здобутої наукової інформації.

**Сутність дослідження.** Формування правової свідомості, як професійної компетенції, на думку А. Якименка не можливо без розвитку самоутворюючого її компоненту – «Я- концепції» особистості, що забезпечує соціально-психологічні умови актуалізації творчого потенціалу студента (К. Роджерс, В. Столін, М. Томчук, А. Фурман та ін.). Традиційно «Я- концепція» представлена сукупністю таких компонентів як когнітивного, оціночного, поведінкового [1].

Когнітивний компонент правової самосвідомості особистості представляє собою систему знань, уявлень індивіда про свої права, обов'язки, про рівень власних знань Законів України, правових норм, про власний соціальний статус і соціальні ролі в суспільстві та ін. Оціночний компонент правової самосвідомості – це сукупність оціночних характеристик щодо правової діяльності та поведінки особистості студента пов'язаних з ними переживань. Поведінковий компонент правової самосвідомості особистості характеризується системою вчинків, поведінкових актів у різних ситуаціях її життєдіяльності. Він є показником рівня сформованості світогляду, вищих почуттів (патріотизму, обов'язку, відповідальності, інших), переконань і має прояв не через вербальні маніпуляції, а через дії, акти практичної діяльності.

Важливо розмежовувати розвиток правової свідомості майбутніх

професіоналів правознавців і правової культури всіх інших фахівців з вищою освітою. Безумовно рівень їх правової свідомості має суттєво відрізнятись і відповідно до цього має відрізнятись й процес навчання та вимоги до розвитку їх самосвідомості [2].

У професійному зростанні особистості студента будь-якої фахової підготовки набуває розвитку його системоутворююча складова – правова спрямованість особистості, яка характеризується системою домінуючих потреб і мотивів щодо правової, правозахисної діяльності. Але професійна компетентність студентів юридичних та неюридичних спеціальностей вищих начальних закладів відрізняється як ступенем загальної правової обізнаності так і рівнем практичного застосування отриманих теоретичних знань. Правова обізнаність студента-правника має рівень «я знаю, умію, можу і реалізую», студенти інших спеціальностей характеризуються рівнем «я знаю, обмежено умію і частково реалізую», що пояснюється різними вимогами із засвоєння матеріалу [3].

**Висновки.** Правова свідомість це – відображення правової дійсності, ставлення до права та юридичної практики, ціннісна орієнтація щодо правової поведінки. Важливим завданням з фахової підготовки студентів є розвиток їх професійної «Я – концепції» та правової спрямованості особистості відповідно до спеціальності.

#### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Гайсіна, Л. М. Развитие правового сознания студентов юридического колледжа в процессе профессионального обучения : дисс. ... кандидата психол. наук / Л. М. Гайсіна, Самарский гос. пед. ун-т. Самара, 2006. – 195 с.
2. Кутішенко, В. П. Вікова та педагогічна психологія.: Навчальний посібник. / В. П. Кутішенко – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 128 с.
3. Філіппов, С. О. Професіоналізм як умова ефективної правозастосовної діяльності співробітників органів прикордонної охорони / С. О. Філіппов, // Збірник наукових праць ГП АПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології", Т. IV, Ч. 4. – К. : 2002. – С. 262-265.

**Владислава Кривицька,**  
студентка 1 курсу  
факультету фізико-математичної,  
комп'ютерної та технологічної освіти  
Наук. керівник: **В.В. Чумак,**  
к.психол.н., доцент (БДПУ)

#### **ІНТУЇЦІЯ ЯК ОСОБИСТІСНИЙ ФЕНОМЕН ПСИХІЧНОГО ЖИТТЯ ЛЮДИНИ**

Актуальність теми дослідження ґрунтується на інтересі до вивчення пізнавальних здібностей людини в сучасному світі. У психології інтуїція визначається як вихід за кордони звичних стереотипів, таких як пошук логічних і послідовних вирішень завдань. Інтуїтивні відповіді приходять до